

Introduktion Spillningsinventering

Version: 2020-11-13

Upprättad av: Ingemar Sjöberg, Objektspecialist länsstyrelsernas FO-natur

Kontakt: algdata@lansstyrelsen.se

Hur planeras spillningsinventering i ditt län

Länsstyrelserna har tagit fram ett nytt upplägg av inventeringsytor för spillningsinventering i koordinatsystemet SVEREF99 inför älginventeringen 2016. Varje länsstyrelse har med hjälp av materialet möjlighet att producera inventeringsunderlag för länets älgskötselområden och älgförvaltningsområden. Ta därför kontakt med Länsstyrelsen i det län där ert älgskötselområde eller älgförvaltningsområde är beläget för information om planeringen av spillningsinventering i länet.

Kom igång utan underlag från din Länsstyrelse

Det går att genomföra och sammanställa spillningsinventeringen med det material som vi nu lagt ut på www.algdata.se även om din Länsstyrelse inte planerat spillningsinventeringen och producerat inventeringsmaterial för ditt älgskötselområde/älgförvaltningsområde. Tekniken som behövs är en GPS eller en surfplatta för visning av inventeringsytor samt en dator för sammanställning av inventeringen i Excel.

Hur gör jag

Se instruktionen ” Hur använder jag GPS eller surfplatta vid spillningsinventering av älg” för att lära dig hur du tar fram inventeringskartorna till din GPS eller surfplatta. I instruktionen finns också en länk till kartmaterialet som du laddar ner till din GPS eller surfplatta. Inventeringsprotokollet ”Inventeringsprotokoll_spillningsinventering_älgdata” skriver du ut inför inventeringen eller sparar ner och öppnar i din surfplatta. Sammanställning görs för hela inventeringsområdet i Excelfilen ” Sammanställning_spillningsinventering_älgdata”.

Instruktioner

Det är mycket viktigt att inventeringen genomförs noggrant enligt den metodik som tagits fram av SLU. Du hittar manualen för spillningsinventering på Sveriges Lantbruksuniversitets webbplats (SLU), se länk under fliken Inventering. Vi har också tagit fram ett bildspel som kan användas för utbildning av inventerare ”Spillningsinventering av älg LST-gemensam instruktion”, se länkar under fliken Spillningsinventering.

Mitt inventeringsområde

Inventeringsområdet utgörs vanligtvis av ett älgskötselområde (ÄSO) eller älgförvaltningsområde (ÄFO). I det upplägg vi tagit fram ligger inventeringsytorna med 100 meters mellanrum och varje trakt har 40 st. provytor. Upplägget ger vanligtvis ett tillräckligt statistiskt säkerställt inventeringsresultat om inventeringen genomförs i ett älgskötselområde (ca.10 – 12 000 ha). Ska inventeringen göras på ÄFO nivå (ca 50 000 hektar) används i stället varannan provyta så att 20 st. provytor inventeras i varje trakt. Urval av inventeringstrakter görs sedan med utgångspunkt från områdets storlek.

Inventeringstrakt

Varje inventeringstrakt har ett unikt ID nummer (TraktID) som du skriver på inventeringsprotokollet. Samma TraktID (exempel 6473_537) noteras sedan i sammanställningen tillsammans med inventeringsdatat. Upplägget är utformat så att 40 st. investeringsytor läggs ut med 100 meters mellanrum på linjen av varannan kvadratkilometer. Upplägget görs oberoende geografiska förutsättningar vilket gör att det systematiska upplägget blir helt slumpmässigt i förhållande till av terrängens skiftningar. De ytor som hamnar i t.ex. Sjöar, på vägar eller i tätorter exkluderas vid inventeringen.

Inventeringsyta

Inventeringsytan eller provytan är 100 m² och centrum utgörs av den punkt som visas i din GPS eller surfplatta. Punkten har ett unikt ID som består av TraktID och punktens ordnings nr. (exempel 6473_537:32). Ytans centrum markeras med en stav eller käpp, från den mäts radien 5,64 meter vilket ger en provyta på 100 m².

Inventeringsdata

Inventeringsdatat utgörs av TraktID, antal inventerade ytor, antal spillningshögar, inventeringsdatum och datum för höstrensning av inventeringsytan (om rensning genomförts).

Vad behövs

För att genomföra inventeringen behöver inventeraren följande material:

- En GPS eller surfplatta
- Inventeringsprotokoll och penna
- Skidstav eller käpp
- Måttband eller 5,64 meter långt snöre

Tidsåtgång

Räkna med cirka två till fyra timmar för att inventera en trakt beroende på terräng, kondition och vana.

Sammanställning

Sammanställningen av resultatet görs gemensamt för hela inventeringsområdet. Det sammanställda resultatet skickas sedan till älgförvaltningsgruppen eller Länsstyrelsen, beroende på vilka rutiner som gäller i ditt län. Tänk på att uppge rätt TraktID och skicka sammanställningen i Excelformat. Inventeringsdatat kan då i efterhand läggas in i databasen i www.älgdata.se. Funktionerna i älgdata är under utveckling och målet är att all inventeringsdata som berör älgförvaltningen ska tillgängliggöras i systemet.

Se vidare

- Hur använder jag GPS eller surfplatta vid spillningsinventering av älg
- Inventeringsprotokoll spillningsinventering älgdata
- Sammanställning spillningsinventering älgdata
- SLU;s manual för spillningsinventering
- Spillningsinventering av älg LST-gemensam